

कोल्हापूर महानगरपालिका
प्रभाग समिती सभा कामकाज
नियम मंजूरी दावत..

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग,
शासन निर्णय क्र. कोमपा-१७०५/२५५/प्र.क्र.४१/०५/नवि- २५
मंत्रालय, मुंबई ४०००३२, दिनांक - ९ जानेवारी, २००७

वाचा :- १) आयुक्त, कोल्हापूर महानगरपालिका यांचे क्र. जा.क्र. र.व.का./वशि/१३४९/
२००६, दि. १३.०६.२००६ चे पत्र.
२) कोल्हापूर महानगरपालिका ठराव.क्र.२१५, दि. १९.६.२००६

प्रस्तावना:- मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ च्या कलम ४५४ व ४५७ चे पोट कलम (२) तसेच कलम २९(अ) नुसार महानगरपालिका प्रभाग समिती, सभापती निवड, बैठकीचे नियमन व कामकाजपद्धती याबदल तयार केलेल्या नियमांचा मसूदा अधिनियमातील कलम ४५५ (१) नुसार मान्यता मिळण्याबाबत आयुक्त, कोल्हापूर महानगरपालिका यांनी संदर्भाधिन क्र. १ नुसार पाठ्यिलेला प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधिन होता. सदरहू नियमांस महानगरपालिका ठराव क्र. २१५, दि. १९.६.२००६ अन्वये मंजूरी देण्यात आली आहे.

शासन निर्णय :- कोल्हापूर महानगरपालिका प्रभाग समिती, सभापती निवड, बैठकीचे नियमन व कामकाजपद्धती याबदलाच्या सोबत जोडलेल्या नियमास मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ च्या कलम ४५५ (१) अन्वये शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

महानगरपालिकेने सदर जकात नियमातील बदल इंग्रजी व मराठी भाषेतील राजपत्रात त्वरीत प्रसिद्ध करावेत.

४. कोल्हापूर महानगरपालिकेने सर्व संविधानिक बाबीची पूर्तता करून शासनास अनुपालन अहवाल सादर करावा.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

म. कृ. पुराडुपांडे
उपसचिव, महाराष्ट्र शासन

(मो. कृ. पुराडुपांडे)

प्रति,
आयुक्त, कोल्हापूर महानगरपालिका, कोल्हापूर (५ प्रती)
निवडनस्ती, नवि- २५ (२ प्रती)

sona कृष्ण ट्राइनिंग एव्ह लाई कॉलिंगर
20080202105816003 नवि- २५

कोल्हापूर महानगरपालिका, कोल्हापूर

कोल्हापूर महानगरपालिकेचे मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ चे कलम ४५४ व ४५७ चे पोटकलम (२) मर्यादित तरुदीअन्वये तसेच कलम २९ (अ) नुसार महानगरपालिका प्रभाग समितीच्या समापतीची नियड, बैठकीचे नियमन, व कामकाज पद्धती याबाबतचे नियम.

१. संक्षिप्त नाव व प्रारंभ :-

कलम ४५४ नुसार अनुसुची (ळ) प्रकरण २ मर्यादित नियमास पूरक नियम म्हणून प्रभाग समिती समापती नियड, बैठकीचे नियमन व कामकाज पद्धती उरायिणेबाबतचे कोल्हापूर महानगरपालिकेचे नियम असे संबोधणेत यावे व ते राज्य शासनाच्या राजपत्रात अंतिमता प्रसिद्ध झाले तारखेपासून अमलात येतील.

२. व्याख्या :-

या नियमात, संदर्भानुसार दुसरा अर्थ अपेक्षीत नसेल तर

(अ) “अधिनियम” म्हणजे मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम १९४९ असे समजावे.

(ब) “कलम” म्हणजे अधिनियमाचे कलम असे समजावे.

(क) “अनुसुची” म्हणजे या अधिनियमाचे अंतर्गत असणारे अनुसुची असे समजावे.

(ड) या नियमामध्ये महानगरपालिकेच्या संबंधात वापरलेल्या परंतु व्याख्या न केलेले शब्दप्रयोग यांना उक्त अधिनियमामध्ये जो अर्थ नेमून दिला असेल तोच अर्थ असेल...

३. प्रधाग समितीच्या समापतीची नियड :-

(१) मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ चे कलम २९-अ (४) नुसारचे प्रभाग समितीचे समापती म्हणून नेमणूकीचे उमेदवार हे वेळोवेळी विहित केलेल्या नमून्यातील नामनिर्देशन पत्राद्वारे नामनिर्देशित केले जातील.

(२) ही नामनिर्देशन पत्रे ज्या सभेत अशी नेमणूक करावयाची असेल त्या सभेच्या तारखेच्या किमान ३ पूर्ण दिवस अगोदर दुपारी ३ ते ५ च्या दरम्यान महानगरपालिकेच्या नगरसचिवांकडे जमा करण्यात आली असली पाहिजेत. त्यानंतर आलेले अर्ज स्थिकारले जाणार नाहीत. असे मुक्तीनंतर आलेले अर्ज अैथ समजले जातील.

(३) अशा प्रत्येक नामनिर्देशन पत्रात उमेदवाराचे नाव, संपूर्ण पत्ता नमूद करण्यात आला असला पाहिजे. तसेच त्यावर सुचक व अनुमोदक म्हणून मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९, कलम २९-अ (२) (अ) नुसारच्या संबंधीत प्रधाग समितीच्या दोन सदस्यांच्या स्वाक्षर्या असल्या पाहिजेत. तसेच त्या नामनिर्देशन पत्रावर नामनिर्देशनास त्यांची संमती असल्याबाबत उमेदवाराने स्वाक्षरी केली असली पाहिजे.

(४) कोणत्याही समासदास एकापेक्षा जास्त इच्छाकांचे नाव सुचविता येणार नाही किंवा त्याला अनुमोदन देता येणार नाही. या नियमांचे उल्लंघन करणारा कोणताही अर्ज अैथ उरायिला जाईल.

(५) यरील तरतुदीप्रभाणे जर एखादे नामनिर्देशन पत्र आले नसेल तर नगरसचिवांनी ते अवैध म्हणून नाकारले पाहिजे. याचाबतीत कोणताही वाद उपस्थित झालेस नगरसचिवांनी तो आयुक्तांकडे पाणवाया. आयुक्तांचा निर्णय हा अखेरचा समजला जाईल.

(६) रीतसर नामनिर्देशन केलेल्या कोणत्याही उमेदवारास नियडणूक प्रक्रिया चालू होण्यापुर्वी कोणत्याही खेळी लेखी अजाने आपली उमेदवारी मागे घेता येईल.

(७) सार्वत्रिक नियडणूकीनंतर होणाऱ्या प्रभाग समितीच्या पहिल्या बैठकीचे अध्यक्षस्थानी नियडून आलेल्या त्या भागातील पालिका सदस्यांपैकी परंतु सभापती पदासाठी उमेदवार नसलेल्या एकाची नियड केली जाईल व त्यानंतर सभेचे कामकाज सुरु होईल.

१. नामनिर्देशनाची छाननी करणे व उमेदवारी मागे घेणे:-

(१) नगरसचिव प्राप्त झालेली सर्व नामनिर्देशने, बैठकीच्या विशी, बैठक सुरु झाल्यानंतर, पीठासीन प्राधिकाऱ्याकडे सुपुर्द करण्यात येतील.

(२) पीठासीन अधिकारी अशा रितीने प्राप्त झालेल्या सर्व नामनिर्देशांची छाननी करील आणि त्यास, नियम ४ चे उत्तराधिकारी करून स्थाकरी केलेले नामनिर्देशने फेटाळता येतील. नंतर पीठासीन प्राधिकारी, यैद्यपणे नामनिर्देशीत केलेल्या सर्व उमेदवारांची नांवे याचून दाखवीतील.

(३) कोणत्याही उमेदवारास पुरवती पोट नियमान्वये यथोचितरित्या नामनिर्देशीत केलेल्या पालिका सदस्यांची नांवे याचून दाखविल्यानंतर १५ मिनीटांच्या आत, त्यांनी सही केलेल्या लेखी नोटीस पीठासीन प्राधिका-याकडे देऊन त्याची उमेदवारी मागे घेता येईल.

(४) पीठासीन अधिकारी, आपली उमेदवारी मागे घेतलेल्या उमेदवारांची नांवे पालिका सदस्याना याच्यून दाखवीतील.

२. नियडणूक प्रक्रिया आणि निकाल घोषित करणे :-

(१) जर एकच वैध नामनिर्देशन करण्यात आले असेल तर, सभापतीपदी त्याची नियड झाल्याचे जाहिर करण्यात येईल.

(२) जर एकापेक्षा अधिक नामनिर्देशने करण्यात आली असतील तर, पीठासीन प्राधिकारी, नियडणूक लढविणाऱ्या उमेदवारांची नांवे वर्णानुक्रमाने लावील.

(३) पीठासीन प्राधिकारी, नियडणूक लढविणाऱ्या प्रत्येक उमेदवारांचे नांय वर्णानुक्रमाने घोषित करीत आणि हात वर करून मतांची नोंद घेईल ज्यांनी त्या उमेदवाराच्या बाजून मंत दिले असेल अशा पालिका सदस्याची नांवे कार्यवृत्तांत मोर्दविण्यात येतील.

(४) पीठासीन प्राधिकारी पुढील गोर्टींची खात्री करून येईल :-

- मत देण्यास इच्छूक असलेल्या प्रत्येक पालिका सदस्याला आपले मत देण्यासाठी रास्त व याजवी संधी देण्यात आली आहे. आणि अशा रितीने मत, ते ज्याला दिले असेल त्या उमेदवाराच्या नांदासमोर योग्य रितीने नोंदविण्यात आले आहे.
- त्याचे मत एकदा नोंदविष्यात आले आहे अशा पालिका सदस्यास पुढा मत देण्याची किंवा आपले मत बदलण्याची भुमा असणार नाही.
 - पीठासीन प्राधिकारी ज्यांनी भतदान केलेले नाही. अशा पालिका सदस्यांच्या नावांची ही नोंद करील.
 - पीठासीन प्राधिकारी ज्यांनी भतदान केले आहे किंवा भतदान केलेले नाही अशा पालिका सदस्यांच्या नावांची नोंद करील. आणि नियडूक लढविणाऱ्या प्रत्येक उमेदवारास प्राप्त झालेल्या भतांची संख्या घोषित करील.
- प्रभाग समितीचे बैठकीचे नियमन करणेसंबंधीच्या तरतुदी :-**
- (१) प्रत्येक प्रभाग समितीची सभा महिन्यातून एकदा भरण्यात आली पाहिजे.
- (२) प्रत्येक प्रभाग समितीची पहिली सभा आयुक्त ठरवतील अशा दिवशी अशा वेळी य डिक्टी घेण्यात आली पाहिजे आणि जर ती त्या दिवशी घेण्यात आली नाही तर ती आयुक्त ठरवतील अशा नंतरच्या एखाद्या दिवशी घेण्यात आली पाहिजे. प्रभाग समितीची त्यानंतरची प्रत्येक सभा उक्त समितीचे सभापती खेळोवेळी ठरवील अशा दिवशी य अशा वेळी घेण्यात आली पाहिजे.
- (३) प्रभाग समितीच्या प्रत्येक सभेचे अध्यक्षस्थान सभा भराविष्यासाठी नेमलेल्या वेळी प्रभाग समितीचे सभापती उपस्थित असतील तर त्यांनी स्वीकारले पाहिजे आणि सभापती अनुपस्थित असतील तर, सभेकडून त्याप्रसंगी सभापती म्हणून नियडण्यात येईल अशा उपस्थित सदस्यांपैकी एका सदस्याने स्वीकारले पाहिजे. या नियमात वर काहीही नमूद केले असले तरी स्वीकृत नामनिर्देशित सभासदाची सभापती म्हणून नियड करता येणार नाही.
- (४) प्रभाग समितीचा जो कोणताही नामनिर्देशित सभासद तात्पुरता आजारी किंवा प्रभाग समितीने मान्य केलेले कोणतोही इतर कास्ण या व्यतिरिक्त कारणामुळे लागोपाठ तीन महिन्याच्या मुदतीत प्रभाग समितीच्या सभांना स्यतःहून अनुपस्थित राहील अथवा कोणत्याही कारणामुळे ते प्रभाग समितीने मान्य केलेले असो या नसी लागोपाठ चार महिन्याच्या अवधित प्रभाग समितीच्या सभांना स्यतःहून अनुपस्थित राहील किंवा उपस्थित राहण्यास असमर्थ होईल तो प्रभाग समितीच्या सभासद म्हणून राहणार नाही व त्यानंतर त्याची जागा रिकामी समझली जाईल.
- (५) प्रभाग समितीचा नामनिर्देशित सभासद म्हणून नेमलेल्या कोणत्याही व्यक्तीने पद स्वीकारण्याचे नाकारले असेल किंवा प्रभाग समितीचा असा सभासद मरण पावला असेल, त्याने त्यागपत्र दिले असेल किंवा तो प्रभाग समितीवर नेमण्यास अपांच ठरला असेल किंवा तो काम करण्यास असमर्थ झाला असेल किंवा मुंबई प्रांतीक महानगरपालिका अधिनियम १९४९ चे कलम १० च्या तरतुदीमुसार अनहं झाला

- असेल त्याप्रसंगी रिकामी झालेली जागा प्रभाग समितीच्या पालिका सदस्यांनी योग्य पात्रता असलेल्या व्यक्तिची नियमानुसार नेमणूक करून सोयीस्करपणे शक्य होईल तितक्या लयकर भरली पाहिजे आणि अशी व्यक्ती, ज्या व्यक्तीच्या जागी ती नेमण्यात आली असेल त्या व्यक्तीने ती जागा रिकामी झाली नसती तर जितक्या कालावधीपर्यंत पद धारण केले असते तितक्याच अवधीपर्यंत पद धारण करील.
- (६) कामकाज उरकण्यासाठी प्रभाग समितीच्या सभा विभागीय कार्यालयाच्या मुख्य इमारतीत भरविण्यात आल्या पाहिजेत.
- (७) आयुक्तांच्या मते जे कोणत्याही विभागाचे कामकाज प्रभाग समितीच्या पुढील सर्वसाधारण सभेपर्यंत लांबणीवर टाकता येणार नाही असे कामकाज चालविष्यासाठी आयुक्तांनी सही करून लेखी मागणी केल्यास प्रभाग समितीच्या सभापतीनी २४ तासांच्या आत उक्त समितीची विशेष सभा बोलाविली पाहिजे.
- (८) प्रभाग समितीच्या सभेस पृकूण समितीच्या सभासद संस्क्रितीच्या निम्नापेक्षा कमी नाही इतके सभासद उपस्थित असले योरीज कोणतेही कामकाज करता येणार नाही.
- (९) या अधिनियमात अन्यथा तरतूद करण्यात आलेली असेल त्या व्यतिरिक्त प्रत्येक प्रस्तावाद्वार सभेत उपस्थित असलेल्या व त्या प्रस्तावाद्वार मतदान करणाऱ्या प्रभाग समितीच्या सदस्यांच्या बहूभताने निर्णय घेण्यात आला पाहिजे. आणि समसमान मते पडतील तेंका, अध्यक्षस्थानी असलेल्या प्राधिकाऱ्यास दुसरे किंवा निर्णयिक मत असेल.
- (१०) प्रभाग समितीच्या सभेमध्ये कार्यपत्रिकेच्या व्यतिरिक्त इतर कोणत्याही प्रश्नांवर चर्चा का कामकाज करता येणार नाही.
- (११) प्रभाग समितीच्या समिती लेशनिकाने, प्रत्येक सभेस उपस्थित असलेल्या सदस्यांची नांदे आणि अशा सभेतील कामकाज यासंबंधीचे एक कार्यवृत्त यां प्रयोजनासाठी तरतूद करण्यात आलेल्या पुस्तकात नमूद करून ठेवले पाहिजे आणि त्यावर त्यानंतरच्या सभेत अध्यक्षस्थानी असलेल्या सभापतीने सही केली पाहिजे.
- (१२) सभापती पदी निवळून आलेला सदस्य पुढील अधिकृत वर्षांच्या पहिल्या बैठकीपर्यंत या पदी राहील. परंतु सभापती पदी असलेल्या व्यक्तीचे कोणत्याही कारणाने नगरसेवक पद गेले तर सभापती पद रिक्त झाले असे मानण्यात येईल.
- (१३) प्रभाग समितीच्या सभापती पदी विराजमान झालेल्या व्यक्तीस त्या पदाचा राजीनामा घावयाचा झाल्यास तसे पत्र समितीपुढे घावे लागेल. असे पत्र ठेवताच ते पद रिक्त झाल्याचे समजण्यात येईल.
- (१४) प्रभाग समितीने एकदा निर्णय घेतलेल्या प्रश्नाचा किमान निम्नापेक्षा कमी नाही इतक्या सदस्यांनी त्या प्रश्नाचा पुनर्विचार करावा, अशा आशायाची ठरावाला अनुकूल मते दिल्यायाच्यून तीन महिन्याच्या आत पुनर्विचार करता येणार नाही.

५. प्रभाग समितीचे कामकाज :-

५. प्रभाग समितीचे कामकाज :-

- (१) समिती लेखनिक प्रभाग समितीच्या प्रत्येक सभासदाला सभेच्या दिवसांच्या आधीच्या दिवसापुर्वी सभेपुढील विषयांची कार्यपत्रिका पाठथतील आणि तातडीच्या परिस्थिती शिवाय आणि उपस्थित सभासदांनी बहुमतांनी संमती दिल्याशिवाय कार्यपत्रिकेत नसलेले कोणतेही काम समेला करता येणार नाही.
- (२) सभेपुढील विषय कोणत्या क्रमाने विचारार्थ घ्यावेत हे सभेचे सभापती ठरवतील.
- (३) ज्या विशिष्ट विषयाची ३ दिवस अगोदर सुचना आलेली नाही, असा कार्यपत्रिकेतील कोणताही विषय, त्यावर चर्चा सुरु होण्यापुर्वी प्रभाग समितीच्या कोणत्याही दोन सभासदांनी तशी तोंडी अथवा ते अनुपस्थित असतील तर लेखी पत्राढ्यारे विनंती केल्यास तो विषय पुढील सभेपर्यंत स्थगित ठेवण्यात येईल.
- (४) सर्व प्रस्ताव आणि उपसुचना या योग्य रितीने मांडल्या गेल्या पाहिजेत आणि त्यांना अनुमोदन मिळाले पाहिजे.
- (५) सभेपुढे असलेला एखादा प्रस्ताव किंवा उप-सुचना इतका किंवा इतकी गुंतागुंतीची आहे की, तिच्यावर एकच ठराव म्हणून मतदान झाल्यास गोथळ किंवा गैरसोप होण्याची शक्यता आहे असे सभापतीला घाटले तर त्या प्रस्तावाचे अथवा उपसुचनेचे एकापेक्षा अधिक भाग पाढू शकतील.
- (६) मागील सभेचे वृत्तांत कायम करण्यापुर्वी जर ते सभासदांना अगोदर घाटण्यात आले असतील तर ते घाटण्यात आले असे समजण्यात येईल.
- (७) जर एखादा सभासदाने मागील सभेच्या वृत्तांताचा काही भाग वृत्तांत पुस्तकात चुकीचा लिहीला/छापला गेला आहे, असे सभापतीच्या दृष्टीस आणले तर त्यानुसार आवश्यकता व योग्य बदल करण्याचा अधिकार सभापतीना राहील. त्यानंतर सभापती त्यावर स्वाक्षरी करतील.
- (८) सर्व सुव्यवस्थेच्या व कार्यपद्धतीच्या मुद्यावर आपले निर्णय सभापती संक्षिप्त देतील. सभाध्यक्षांचा या बाबतीतील निर्णय अंतिम असेल.
- (९) सभा स्थगित करावयाची किंवा सभेपुढे असलेल्या विशिष्ट प्रस्तावाचा विचार स्थगित ठेवाया अशा प्रस्तावाला सदैव प्राधान्य मिळेल.
- (१०) कोणत्याही सभेच्या पुढे जी कार्यपत्रिका ठेवण्यात आलेली असेल, त्या कार्यपत्रिकेतील प्रत्येक प्रस्तावावर शक्यतो त्याच सभेत निर्णय घेण्यात येईल.
- (११) मतदान हात वर कळून घेण्यात येईल मताला टाकण्यात आलेल्या प्रत्येक प्रस्तावावर अनुकूल आणि प्रतिकूल अशी मते घेण्यात येतील.
- (१२) एखादा सभासदाला जर सभेपुढे एखादा प्रस्ताव मांडावयाचा असेल तर ज्या सभेत प्रस्ताव मांडावयाचा असेल त्या सभेच्या पुर्ण तीन दिवस अगोदर सदर सभासदाने समिती लेखनिक यांना आपला मनोदय लेखी कळविला पाहिजे.

- (१३) प्रभाग समित्या संबंधीत विभागीय कायांलयाच्या चतुर्सीमेअंतर्गत प्रश्नांवर य मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम १९४९ च्या कलम २६-अ पोट-कलम (७) मध्ये नमूद केलेल्या विषयांपुरतेच कामकाज खालवू शकतील.
- (१४) आयुक्त यांना किंवा त्यांनी यावावत प्राधिकृत केलेल्दा कोणत्याही अधिकाऱ्यास प्रभाग-समितीच्या सभेत उपस्थित राहण्याचा व त्यामध्ये होणाऱ्या चर्येत भाग घेण्याचा अशा समितीच्या सदस्यासे जो अधिकार असतो, तोच अधिकार असेल, परंतु त्यास अशा सभेत कोणत्याही प्रस्तावावर मतदान करण्याची किंवा प्रस्ताव मांडण्याची मोकळीक असणार नाही.